

[Gregersen.]

bedre Tider. En saadan Bebrejdelse er ubillig. Hvis Regeringspartierne havde ventet længere, vilde der derimod have været Grund til at bebrejde dem det, thi Landstingets Afskaffelse, naar Landstinget først var erobret, er Partiernes Løfte til Vælgerne. Det er jo da endelig ogsaa en farlig Opfordring at rette til Regeringspartierne, at de skal vente; det er jo dem, der i Fremtiden vil have Fordel af Landstingets Bevarelse, og det kunde derfor nok være en Fristelse at beholde Forfatningen, som den er. Det er uselvsk og smukt af det ærede Medlem Hr. Brorsen at rette denne Opfordring, men jeg ser ikke noget fornuftmæssigt Grundlag for, at man skulde sikre de nuværende Regeringspartier en Indflydelse, nøje svarende til den, Venstre havde langt ud over den Tid, da denne Indflydelse var Udtryk for en tilsvarende Vælgertilslutning. Jeg kan forstaa, at Venstre holdt paa Landstinget, saa længe det havde Fordelen paa sin Side, og saa længe det kunde besidde denne Fordel uden at foruroliges i sin politiske Samvittighed, men jeg kan ikke begribe, hvilket Formaal Venstre mener at tjene, naar det opfordrer Regeringen til at lade Forfatningsspørgsmaalet falde.

Da Forholdet nu altsaa er dette, at det er de Partier, som vilde faa den nærmeste Fordel af at opretholde gammel Uret, der vil fjerne den, og det er de andre, som blot behøver at sige ja dertil, er det ubegribeligt, at nogen har kunnet ytre Tvivl om, at de 45 pCt.s Tilslutning kan opnaas blandt Vælgerne. Jeg tror, at Tvivlen er ugrundet, Vælgerne vil sikkert give særdeles klart Svar paa Spørgsmaalet, naar det bliver forelagt dem.

I mindst to Menneskealdre har der under skiftende Forhold fra Demokratiets Side — engang under Førerskab af Venstre — været ført Kamp imod Landstinget. Det Forhold, at et Mindretal af Vælgerne gennem Landstinget kunde faa et Flertals Magt og Indflydelse, har aldrig tiltalt Befolkningen, i alt Fald ikke det Flertal af Befolkningen, der havde Retssans nok til at kræve en Forfatning, der gav lige Ret for alle myndige Borgere til at være med til at styre deres egne Anliggender, lige Ret for rig og fattig, Mand og Kvinde og efterhaanden ogsaa for gammel og ung.

Hertil kom, at det Modsætningsforhold, der opstod ved et forskelligt Flertal i de to Ting, efterhaanden skabte en Atmosfære omkring Folkestyret, det betød en stigende Fare for dets Anseelse. Det virkede demoraliserende, at Regeringen i Folketinget

kunde føre Overbudspolitik ved Fremsættelse af Lovforslag, som den med Sikkerhed kunde vide at Landstinget vilde stemme ned. Regeringspartierne kunde til enhver Tid paastaa, at naar dette eller hint, som var lovet Vælgerne, ikke blev gennemført, skyldtes det Landstinget, det Landsting, som modsatte sig alle Fremskridt her i Landet, og det var umuligt for Vælgerne paa Valgdagen at dømme Parterne imellem. Det ligger uden for enhver Tvivl, hvem der ved Valgene under saadanne Forhold havde de bedste Kort paa Haanden, og hvem der tjente derved. Derfor var det mig og er det mig endnu ufatteligt, at Venstre, som nu siger, at de ønsker et rent Etkammersystem, ikke — naar det endelig skulde være — slog til, da Statsministeren ved sit Forslag i 1934 tilbød dette rene Etkammersystem. Jeg tror da ogsaa, at store Kredse af Befolkningen har faaet en saadan Afsky for Uklarheder og Tvetydigheder i Forfatningen, at de ønsker alt, hvad der smager af Landsting og Dobbeltthed i Forfatningen, fjernet. De ønsker ikke ved den nye Grundlov en Pukkel sat ind, men de ønsker et Etkammersystem, fremgaaet af et enkelt, rent og uplumret Valg.

Det er derfor beklageligt, at det Forlig, der er opnaaet i Kommissionen om det nye Grundlovsforslag, skæmmes af Hensyntagen til det Landsting, som Regeringspartierne for længe siden har givet absolut og ubetinget Løfte om at afskaffe. Det har aabenbart, da Løfterne skulde indfries, været en Vanskelighed baade at skulle afskaffe Landstinget og tage Hensyn til gamle Arbejdsfæller og bringe dem med over i det nye. Selvopholdelsesdriften er som bekendt den stærkeste af de menneskelige Drifter, og det er meget menneskeligt, at de derovre i den anden Ende, der ser deres politiske Eksistens truet, ønsker at blive bjærget med over i det nye, og det er maaske ogsaa naturligt, at gamle Kammerater og Arbejdsfæller herovre vil gøre Forsøg paa at redde dem. Naturligvis glæder det os, at det ikke er blevet til noget med at erstatte Landstinget med et sagskyndigt Ting af Repræsentanter for Erhvervene. Den særlige Sagskundskab er altid farlig, naar den er forbundet med Ønsker om at tjene sine egne Erhvervsinteresser. Den Slags Sagskundskab har desværre hidtil øvet en alt for stor Indflydelse i dansk Politik, og det vil den vel ogsaa gøre i Fremtiden. Særinteresser skal nok vide at gøre sig gældende; der findes altid en Vej frem, der findes altid Øren, der vil lytte, og Viljer, der vil bøje sig; men at give Plads for Særinteresserne i selve Forfatningen